

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Kur ir kaip>Išlaidos

Išlaidos

Ispanija

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie proceso išlaidas Ispanijoje.

[Šeimos teisė. Skrybys](#)

[Šeimos teisė. Priežiūra](#)

[Šeimos teisė. Išlaikymo išmoka](#)

[Komerčinė teisė. Sutartys](#)

[Komerčinė teisė. Atsakomybė](#)

Teisinių atlyginimo reglamentavimo sistema

Advokatai

Ispanijoje yra tik viena kategorija advokatų (abogado), kurie, tapę vietos advokatų profesinės asociacijos nariais, gali dalyvauti visų rūšių teismo procese ir visų rūšių teismuose.

Advokatai savo atlyginimą nustato pagal orientacines taisykles, kurias skelbia kiekviena profesinė asociacija. Šios taisyklės grindžiamos bendrais sąskaitų, pateikiamų atlyginimams sumokėti, išrašymo kriterijais, pavyzdžiui, bylos sudėtingumu, proporcingumu ir pan., ir išrašydami savo sąskaitas jų laikosi visi advokatai.

Be to, šios taisyklės visuomet skiriasi pagal tai, kokios rūšies teisme nagrinėjama byla.

Fiksuotos išlaidos

Fiksuotos civilinio proceso išlaidos

Fiksuotos civilinio proceso šalių išlaidos

Civilinio proceso kodekso 241 straipsnio 1 dalies 1 punkte^o nustatyti konkretūs teisinių atstovų atlyginimai už darbą tais atvejais, kai teisininko dalyvavimas privalomas. Šie atlyginimai turi būti įtraukiami apskaičiuojant išlaidas.

Civilinio proceso kodekse nustatyta, kad advokatai savo atlyginimus nustato pagal profesinio statuto nuostatas.

Civilinio proceso etapas, kurį vykdant turi būti mokamos fiksuotos išlaidos:

klientas visuomet privalo mokėti atlyginimą savo advokatui ir užtikrinti, kad teisinis atstovas turėtų lėšų. Apytikslė suma jam žinoma iš pradžių, bet tiksli sąskaitos suma paaiškėja baigus nagrinėti bylą. Advokatas ir teisinis atstovas gali reikalauti, kad klientas jam sumokėtų pagal tam tikras specialias procedūras, pavyzdžiui, avansinį užmokestį (vykstant procesui) (isp. *provisión de fondos*) arba galutinai atsiskaitytų (procesui pasibaigus) (isp. *jura de cuentas*).

Praktiškai klientas avansą paprastai moka prieš prasidedant procesui, paskui laukia, kol bus priimtas sprendimas dėl išlaidų. Jeigu atlyginimą turi mokėti kita šalis, advokatas ir teisinis atstovas savo sąskaitas pateikia teismui ir, sąskaitas patvirtinus, jas apmoka kita šalis.

Įsigaliojus Įstatymui Nr. 10/2012 privaloma mokėti žyminį mokestį.

¿Kas yra žyminis mokestis?

Tai mokestis valstybei, kurį tam tikrais atvejais turi mokėti juridiniai asmenys, už kreipimąsi į teismą ir naudojimąsi viešąja paslauga – teisingumo vykdymu. Už šio mokesčio valdymą teisiškai atsakinga Finansų ir viešojo administravimo ministerija. Reikalavimas mokėti šį mokestį nustatytas 2003 m. balandžio 1 d. ir šiuo metu jis reglamentuojamas 2012 m. lapkričio 20 d. Įstatymu Nr. 10/2012, kuriuo reglamentuojami tam tikri teisminių institucijų administracijos srities ir Nacionalinio toksikologijos ir teismo medicinos instituto mokesčiai. Šis įstatymas buvo keičiamas du kartus: pirmą sykį – 2013 m. vasario 22 d. Įstatymo galia turinčiu Karaliaus dekretu Nr. 3/2013, o antrą – 2015 m. vasario 27 d. Įstatymo galia turinčiu Karaliaus dekretu Nr. 1/2015. Šio antrojo pakeitimo svarbiausia naujovė – fiziniams asmenims taikomo žyminio mokesčio panaikinimas visose jurisdikcijose ir instancijose, kadangi nuo 2012 m. įstatymo įsigaliojimo datos šis mokestis buvo privalomas ir fiziniams asmenims.

Atvejai, kuriais šį mokestį mokėti privaloma (apmokestinami veiksmai)

Pagal Įstatymo Nr. 10/2012 1 straipsnį mokestis už teisminių galių vykdymą civilinės, administracinės ir socialinės teisės srityse yra nacionalinio pobūdžio ir šiame įstatyme nustatytais atvejais vienodai mokamas visoje Ispanijoje, nedarant poveikio kitiems mokesčiams, kuriuos už atitinkamų finansinių įgaliojimų vykdymą reikalauja mokėti autonominės sritys ir kurie gali būti netaikomi tiems patiems apmokestinamiems veiksams.

Pagal 2 straipsnį mokestis mokamas už teisminių galių vykdymą, kai atliekami šie procesiniai veiksmai:

pateikiami ieškiniai visų rūšių procese dėl sprendimo priėmimo arba dėl neteisminių vykdomųjų dokumentų vykdymo civilinėse bylose, pateikiami

priešieškiniai ir pirminiai prašymai vykdyti mokėjimo įsakymo procedūrą ir Europos mokėjimo įsakymo procedūrą;

pateikiami prašymai paskelbti būtinąjį nemokumą ir šalutiniai ieškiniai bankroto byloje;

pateikiami administraciniai skundai;

pateikiami ypatingieji skundai dėl procesinių pažeidimų civilinėse bylose;

pateikiami apeliaciniai ir kasaciniai skundai (isp. *apelación* ir *casación*) civilinėse ir administracinėse bylose;

pateikiami skundai (isp. *suplicación* ir *casación*) socialinėse bylose;

prieštaravimai teismo aktų vykdymui.

¿Kas privalo mokėti žyminį mokestį?

3 straipsnyje nustatyta, kad mokestį moka apmokestinamasis asmuo, kuris inicijuoja teisminių galių vykdymą, dėl kurio įvyksta apmokestinami veiksmai.

Taikant ankstesnės pastraipos nuostatas laikoma, kad vienas apmokestinimo veiksmas atsiranda, kai dokumentas, kuriuo inicijuojami apmokestinimo veiksmai sudarantys procesiniai veiksmai, apima kelis pagrindinius veiksmus, kurie kyla ne iš to paties dokumento. Tokiu atveju mokesčio dydis apskaičiuojamas susumuojant už kiekvieną tokį veiksmą mokėtinus žyminius mokesčius.

Už apmokestinamąjį asmenį ir jo vardu mokestį gali mokėti teisinis atstovas arba advokatas, ypač jei asmuo negyvena Ispanijoje. Nerezidentams nebūtina gauti mokesčių mokėtojo numerį, kad galėtų deklaruoti mokesčius. Dėl šio mokesčio mokėjimo teisiniam atstovui arba advokatui netaikomos mokesstinės prievolės.

Išimtys:

su tam tikrų kategorijų ieškiniais susijusios išimties:

ieškiniai ir tolesni skundai, susiję su procedūromis, specialiai nustatytomis pagrindinėms teisėms ir piliečių laisvėms apsaugoti, taip pat skundai dėl rinkimų administracijos elgesio;

savatoriški skolininkų prašymai paskelbti nemokumą;

pirminiai prašymai vykdyti mokėjimo įsakymo procedūrą ir žodiniam nagrinėjimui pateikiami ieškiniai sumokėti susijusią sumą, jei ji neviršija 2 000 EUR. Ši išimtis netaikoma, jei šiose procedūrose pateikiami reikalavimai grindžiami neteisminiu vykdomuoju dokumentu, atitinkančiu Civilinio proceso kodekso (2000 m. sausio 7 d. Įstatymas Nr. 1/2000) 517 straipsnio nuostatas;

administraciniai skundai dėl to, kad administracija nepateikė atsakymo, arba dėl jos neveiklumo;

ieškiniai dėl Vartotojų arbitražo komisijų priimtų sprendimų vykdymo;

ieškiniai, kuriuos, komerciniam teismui leidus, dėl bankrutuojančio asmens turto pateikia bankroto administratoriai;

turto padalijimas teismo sprendimu, išskyrus atvejus, kai pateikiamas prieštaravimas arba nesutariama dėl turto įtraukimo arba neįtraukimo. Mokestis mokamas už žodinį bylos nagrinėjimą ir už ginčijamą sumą arba už sumą, nurodytą turto padalijimą užginčijusios šalies pateiktame prieštaravime. Jei abi šalys prieštarauja, kiekviena moka mokestį už savo atitinkamą sumą;

su subjektais susijusios išimties:

fiziniai asmenys;

juridiniai asmenys, turintys teisę į nemokamą teisinę pagalbą ir kurie gali įrodyti, kad atitinka tokią pagalbą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytus reikalavimus;

prokuratūra;

valstybės centrinės valdžios administracija, autonominių sričių administracijos, vietos valdžios institucijos ir joms priklausančios viešosios įstaigos;

Ispanijos Parlamentas (Generaliniai Rūmai) ir autonominių sričių teisėkūros asamblėjos.

Fiksuotos baudžiamojo proceso išlaidos

Fiksuotos baudžiamojo proceso šalių išlaidos

Ši sritis reglamentuojama pagal Baudžiamojo proceso kodeksą.

Bet koks asmuo, kuris kaltinamas padarius nusikalstamą veiką, kuris yra sulaikytas ar teisiamas arba kuriam taikoma kita apsauginė priemonė, gali naudotis teise į gynybą bet kokiame procese, kai tik jam apie jį pranešta ir šiuo tikslu suteikus informacijos apie šią teisę.

Šiai teisei įgyvendinti suinteresuotiesiems asmenims turi atstovauti teisinis atstovas (isp. procurador), o juos ginti – advokatas (isp. abogado); juos paskiria teismas savo iniciatyva, jeigu suinteresuotieji asmenys jų nepaskiria patys ir prašo juos paskirti, ir bet kokiame atveju, jeigu jie tam neturi teisinės kompetencijos. Visos bylos šalys, jeigu joms nepripažinta teisė į nemokamą teisinę pagalbą, privalo sumokėti atlyginimus ir honorarus jiems atstovaujantiems teisiniams atstovams, juos ginantiems advokatams bei ekspertams, kurie dalyvauja teisme šalių prašymu, ir kompensacijas dalyvaujantiems liudytojams, jeigu ekspertai ir liudytojai liudydami pateikia tokį savo reikalavimą, o teisėjas ar teismas į jį atsižvelgia.

Šalys neprivalo mokėti kitų proceso išlaidų nei nagrinėjant bylą, nei ją baigus, nebent iš jų būtų priteista padengti šias išlaidas.

Teisinis atstovas, kuris, paskirtas bylos šalių, sutiko joms atstovauti, privalo sumokėti atlyginimą advokatams, kurių paslaugomis savo gynybai naudojami klientai.

Šalys, kurioms pripažinta teisė į nemokamą teisinę pagalbą, gali naudotis savo pasirinkto advokato ir teisinio atstovo paslaugomis, tačiau tokiu atveju jos privalo mokėti jiems atlyginimus ir honorarus, nustatytus šalims, kurioms nepripažinta minėta teisė, nebent laisvai pasirinkti specialistai imti atlyginimus ar honorarus atsisako pagal Nemokamos teisinės pagalbos įstatymo 27 straipsnio nuostatas.

Baudžiamojo proceso etapas, kurį vykdant turi būti mokamos fiksuotos išlaidos

Klientas visuomet privalo apmokėti sąskaitas, kurios išrašomos pasibaigus procesui. Išankstinis mokėjimas avansu nemokamas, jeigu advokatus paskyrė teismas, nes paprastai kartu skiriama nemokama teisinė pagalba.

Pažymėtina, kad teismo paskirtų advokatų paslaugomis plačiai naudojamas. Todėl jei klientui pripažįstama teisė naudotis nemokama pagalba, jam nereikia apmokėti sąskaitos – ją apmoka valstybė, nebent per trejus metus kliento finansinė padėtis pagerėja (paprastai jie galiausiai nemoka nieko).

Informacija, kurią turi pateikti teisiniai atstovai

Šalių teisės ir pareigos

Atstovaudamas šaliai teisinis atstovas privalo pranešti klientui apie visus procesinius veiksmus.

Ir advokatas, ir teisinis atstovas privalo klientui suteikti informaciją bet kada jam pareikalavus.

Išlaidos

¿Kur rasti informacijos apie išlaidas Ispanijoje?

Konkrečios svetainės, kurioje galima rasti informacijos apie teismo proceso išlaidas Ispanijoje, nėra. Tačiau yra interneto svetainių, pavyzdžiui, advokatų profesinių asociacijų svetainių, kuriuose pateikiama informacija apie jų narių įkainius.

¿Kokiomis kalbomis galima gauti informacijos apie išlaidas Ispanijoje?

Informacija paprastai pateikiama ispanų kalba. Taip pat galima rasti informacijos oficialiomis autonominių sričių kalbomis.

Be to, kai kuriose svetainėse tam tikra informacija pateikiama anglų kalba.

Kur rasti informacijos apie tarpininkavimą?

Tarpininkų ir tarpininkavimo institucijų registras (*Registro de Mediadores e Instituciones de Mediación*) yra informacinė duomenų bazė, kuria nemokamai gali naudotis visuomenė, prisijungdama prie Teisingumo ministerijos svetainės. Registre skelbiami profesionalių tarpininkų ir tarpininkavimo institucijų duomenys, kad visuomenės atstovai galėtų paprasčiau pasinaudoti šiuo ginčų sprendimo būdu.

Prie paieškos sistemų galima prisijungti per šias nuorodas:

<https://remediabuscador.mjusticia.gob.es/remediabuscador/RegistroMediador>

<https://remediabuscador.mjusticia.gob.es/remediabuscador/RegistroInstitucion>

Tarpininkavimas

Kad ir kaip jis būtų vadinamas, tarpininkavimas yra ginčų sprendimo būdas, kurį naudojamos dvi ar daugiau ginčo šalių, padedamos tarpininko, savanoriškai siekia tarpusavio susitarimo.

Tarpininkas

Fiziniai asmenys gali tapti tarpininkais tuo atveju, jei jie gali naudotis visomis savo pilietinėmis teisėmis tol, kol ši galimybė iš jų neatimama įstatymu, kuris jiems gali būti taikomas vykdant profesinę veiklą.

Tarpininkavimo paslaugas teikiantys juridiniai asmenys, nesvarbu, ar tai būtų profesinės asociacijos, ar kokie kiti įstatymu nustatyti juridiniai asmenys, privalo skirti asmenį, kuris atliktų tarpininko vaidmenį; šis asmuo turi atitikti visus įstatymu nustatytus kriterijus.

Tarpininkams taikomi reikalavimai

Norėdami imtis tarpininkavimo veiklos tarpininkai turi įgyti oficialų universitetinį išsilavinimą arba baigti pažangųjį profesinį mokymą, taip pat specialius mokymus, prieš tai išklaustyti vieną ar daugiau specialių kursų, kuriuos siūlo tinkamai akredituotos įstaigos; šių įstaigų rengiami mokymai tinka visiems, kurie užsiima tarpininkavimu bet kurioje šalies vietoje.

Be to, tarpininkai privalo turėti draudimą arba panašią garantiją dėl civilinės atsakomybės už savo veiksmus tarpininkaujant, kai sprendžiamas ginčas.

Nemokumo tarpininkas

Nemokumo tarpininkas (*mediador concursal*) – asmuo, atitinkantis tiek tarpininkui, tiek bankroto administratoriui 2003 m. liepos 9 d. Bankroto įstatymo 22 /2003 (*Ley Concursal*) 27 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus. Kai taikoma neteisminio susitarimo dėl mokėjimo procedūra, nurodyta minėto įstatymo X antraštinėje dalyje, nemokumo tarpininkus gali skirti notariai arba komercinio turto registраторiai. Juridiniai asmenys taip pat gali atlikti nemokumo tarpininko funkcijas, jeigu tik jie nemokumo tarpininkavimo srities veiklą vykdo per asmenį, kuris atitinka pirmiau minėtus kriterijus.

Tarpininkavimo institucija

Tarpininkavimo institucijos gali būti Ispanijos arba užsienio šalių viešosios ar privačiosios įstaigos arba viešosios teisės subjektai, kurių tikslai – skatinti tarpininkavimą. Šios institucijos sudaro lengvesnes sąlygas naudotis tarpininkavimo paslaugomis ir atlieka jų administravimą, įskaitant tarpininkų skyrimą; skirdamos tarpininkus jos privalo užtikrinti skaidrumą. Jeigu tarp šių institucijų tikslų yra ir arbitražas, jos privalo imtis priemonių, kad abi šios veiklos būtų atskirtos.

Tarpininkavimo institucijos negali tiesiogiai teikti tarpininkavimo paslaugų, jų dalyvavimo tarpininkavimo veikloje mastas taip pat neturi būti didesnis nei numatyta įstatymu.

Pridėtinės vertės mokesčiai

¿Kaip pateikiama ši informacija?

Ispanijos mokesčių tarnyba šią informaciją pateikia savo [interneto puslapyje](#).

¿Kokie yra įkainiai?

Ispanijos mokesčių tarnyba šią informaciją pateikia savo [interneto puslapyje](#).

Nemokama teisinė pagalba

Kas tai?

Kaip nurodyta Ispanijos Konstitucijos 119 straipsnyje, nemokama teisinė pagalba – tai procedūra, pagal kurią asmenims, įrodžiusiems, kad jie neturi pakankamų ekonominių išteklių, pripažįstama teisė gauti paslaugas, paprastai atleidžiant nuo pareigos mokėti atlyginimą advokatui ir teisiniam atstovui, ekspertizų išlaidas, užstatus ir pan.

Teisė į nemokamą teisinę pagalbą paprastai apima šias paslaugas:

nemokamas konsultacijas ir patarimus prieš prasidedant procesui;

advokato pagalbą sulaikytam arba įkalintam asmeniui;

advokato ir teisinio atstovo vykdomą nemokamą gynybą ir nemokamą atstovavimą teismo procese;

nemokamą skelbimų ar įsakymų, kurie privalo būti skelbiami oficialiuose laikraščiuose, skelbimą vykstant procesui;

atleidimą nuo užstoato teikiant skundus;

nemokamą ekspertų pagalbą vykstant procesui;

nemokamai teikiamas kopijas, parodymus, dokumentus ir notarius aktus;

80 proc. nuolaidą mokesčiams už konkrečius notarų veiksmus;

80 proc. nuolaidą mokesčiams už konkrečius žemės kadastro ir įmonių registro veiksmus.

Prie nurodytų išlaidų pridėtos šios išlaidos, susijusios tik su tarpvalstybinėmis bylomis (2005 m. liepos 18 d. Įstatymu Nr. 16/2005 iš dalies pakeitus

Nemokamos teisinės pagalbos įstatymą ir taip jį suderinus su Direktyva 2003/8/EB):

vertimo žodžiu išlaidos;

dokumentų vertimo raštu išlaidos;

kelionės išlaidos, jei teisme būtina dalyvauti asmeniškai;

advokato gynybos ir teisinio atstovo atstovavimo išlaidos, net jeigu tokia gynyba ir atstovavimas nebūtini ir jeigu teismas nurodo juos vykdyti siekdamas užtikrinti šalių lygybę.

Kas gali jos prašyti?

Apskritai nemokamos teisinės pagalbos gali prašyti tie piliečiai, kurie, dalyvaudami bet kokios rūšies teismo procese arba siekdami jį pradėti, neturi pakankamų ekonominių išteklių bylinėtis.

Laikoma, kad ekonominių išteklių nepakanka, jeigu fiziniai asmenys įrodo, kad ištekliai ir pajamos, kasmet apskaičiuojami pagal visus parametrus vienam namų ūkiui, daugiau nei dvigubai neviršija viešojo įvairių pajamų rodiklio (IPREM), galiojančio pateikiant prašymą.

Kad ši teisė gauti nemokamą teisinę pagalbą būtų pripažinta juridiniams asmenims, bendrovių pelno mokesčiu apmokestinama suma turi būti mažesnė už sumą, lygią trimis metiniams IPREM.

Bet koku atveju atsižvelgiama į kitus išorinius ženklus, iš kurių matyti tikrasis ekonominis pareiškėjo pajėgumas.

Atsižvelgiant į fizinių asmenų negalią ir (arba) kitas šeimines aplinkybes, jiems galima taikyti išimtis, kurios leidžia padidinti minėtų pajamų ribas. (Šiuo metu pagal 2009 m. Bendrojo valstybės biudžeto įstatymo (LPGE) papildomą dvidešimt aštuntąją nuostatą 2009 metais metinis IPREM buvo 7 381,33 EUR).

Konkrečiai teisė į nemokamą teisinę pagalbą turi:

Ispanijos piliečiai, kitų Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai ir Ispanijoje gyvenantys užsieniečiai, jeigu jie įrodo, kad neturi pakankamai išteklių bylinėtis; socialinės apsaugos administracinės įstaigos ir bendrosios tarnybos;

šie juridiniai asmenys, jeigu jie įrodo, kad neturi pakankamai išteklių bylinėtis:

visuomenei naudingą veiklą vykdančios asociacijos;

atitinkamame administraciniame registre įregistruotos įstaigos;

vykdant socialinę teiseną: dirbantys asmenys ir asmenys, kuriems taikoma socialinės apsaugos sistema;

vykdant baudžiamąją teiseną: teisę į nemokamą teisinę pagalbą, gynybą ir atstovavimą turi visi piliečiai, net ir užsieniečiai, įrodę, kad neturi pakankamai išteklių bylinėtis, net jeigu Ispanijos teritorijoje jie gyvena neteisėtai;

vykdant administracinę teiseną: užsienio šalių piliečiai, įrodę, kad neturi pakankamai išteklių bylinėtis, net jeigu Ispanijos teritorijoje jie gyvena neteisėtai,

teisę į nemokamą teisinę pagalbą, gynybą ir atstovavimą turi visuose procesuose, susijusiuose su jų prieglobsčio prašymu ir Užsieniečių įstatymu (įskaitant išankstinį administracinių bylų nagrinėjimą).

Papildoma informacija

Reikalavimai, kuriuos būtina atitikti siekiant gauti nemokamą teisinę pagalbą

Fiziniai asmenys

Ekonominiai ištekliai ir pajamos, kasmet apskaičiuojami pagal visus parametrus vienam namų ūkiui, neturi daugiau nei dvigubai viršyti viešojo įvairių pajamų rodiklio (IPREM), galiojančio pateikiant prašymą.

Atsižvelgdama į pareiškėjo šeimos aplinkybes, jo išlaikomų vaikų ar šeimos narių skaičių, sveikatos būklę, neįgalumą, ekonominius įsipareigojimus, su teismo proceso pradėjimu susijusias išlaidas ar kitas aplinkybes, ir bet kokių atveju išimtinai jeigu pareiškėjas priklauso specialiai kategorijai priskiriamai gausiai šeimai, Nemokamos teisinės pagalbos komisija turi priimti sprendimą išimties tvarka suteikti teisę į nemokamą teisinę pagalbą net ir tokiu atveju, jei pareiškėjo ištekliai yra dvigubai dvigubai didesni už IPREM, tačiau neviršija keturių IPREM.

Šalis turi ginti savo pačių teises ir interesus.

Juridiniai asmenys

Juridiniai asmenys turi būti visuomenei naudingą veiklą vykdančios asociacijos arba atitinkamame administraciniame registre įregistruotos įstaigos.

Bendrovių pelno mokesčių apmokestinama suma turi būti mažesnė už sumą, lygią trims metiniams IPREM.

Įsigaliojus Konstituciniam įstatymui Nr. 1/2004 dėl visiškos apsaugos nuo smurto dėl lyties priemonių, šios rūšies smurtą patyrusioms moterims pripažįstama teisė į skubią ir visapusišką teisinę pagalbą ne tik visuose teismo procesuose, bet ir vykdant administracines procedūras dėl smurto dėl lyties (taip pat policijos tyrimą), kol sprendimas bus visiškai įgyvendintas; iš anksto prašyti nemokamos teisinės pagalbos nereikia. Tai reiškia, kad teikiant nemokamą teisinę pagalbą niekuomet nekludoma teisei į gynybą ir veiksmingą teisinę apsaugą, kuri nukentėjusiam asmeniui turi būti teikiama neatsižvelgiant į tai, kad prašymas teikti nemokamą pagalbą nebuvo pateiktas, nors ši nemokama pagalba neabejotinai teikiama tik tuomet, jeigu suinteresuotoji šalis a posteriori ir jau vykstant teismo procesui įrodo, kad iš tikrųjų yra susidariusios aplinkybės tokios, kaip reikalaujama bendrosiose taisyklėse, nustatytose Nemokamos teisinės pagalbos įstatyme ir jo įgyvendinimo taisyklėse. Šis įstatymas šiuo klausimu iš dalies pakeistas 2004 m. gruodžio 28 d. Konstitucinio įstatymo Nr. 1/2004 dėl visiškos apsaugos nuo smurto dėl lyties priemonių baigiamąja šešta nuostata.

¿Kada bylą pralaimėjusi šalis turi padengti teismo proceso išlaidas?

Išlaidų padengimas civilinėse bylose aptariamas Civilinio proceso kodekso 394–398 straipsniuose.

Bylose, kuriose priimamas sprendimas, pirmosios instancijos teismo išlaidas dengia šalis, kurios visi reikalavimai buvo atmesti, nebent teismas nurodo, kad dėl bylos kilo rimtų faktinių ar teisinių abejonių, ir tai pagrindžia.

Jei reikalavimai patenkinami arba atmetami iš dalies, kiekviena šalis padengia savo išlaidas ir pusę bendrų išlaidų, nebent yra pagrindas jas priteisti iš vienos iš šalių dėl to, kad ji piktnaudžiavo procesinėmis teisėmis.

Jeigu išlaidas padengti turi pralaimėjusioji šalis, ji viena privalo advokatams ir kitiems specialistams, kurių atlyginimas neskaičiuojamas pagal įkainius ar kainoraštį, sumokėti bendrą sumą, neviršijančią trečdaliai kiekvienai šaliai, kuriai paskelbtas toks sprendimas, tenkančių teismo proceso išlaidų; tik šiuo tikslu reikalavimai, kurių vertės įvertinti neįmanoma, vertinami 18 000 EUR, nebent dėl bylos sudėtingumo teismas nutaria kitaip.

Pirmesnėje dalyje nurodyta nuostata netaikoma, jeigu teismas paskelbia, kad šalis, iš kurios priteista sumokėti išlaidas, piktnaudžiavo procesinėmis teisėmis.

Jeigu šalis, iš kurios priteista sumokėti išlaidas, turi teisę į nemokamą teisinę pagalbą, ji privalo sumokėti tik kitos šalies patirtas gynybos išlaidas

Nemokamos teisinės pagalbos įstatyme aiškiai nurodytais atvejais.

Išlaidos jokiais atvejais nepriteisiamos iš prokuratūros teismo procesuose, kuriuose ji dalyvauja kaip šalis.

Ekspertų išlaidų atlyginimas

Teismo procese dalyvaujantys specialistai vadinami ekspertais (isp. peritos). Kiekviename aukštesniajame teisingumo teisme yra teismo ekspertų registras.

Civilinio proceso kodekso 241 straipsnio 1 dalies 4 punkte^o nustatyta, kad apskaičiuojant išlaidas konkrečiai turi būti įtraukti „ekspertų atlyginimai ir kiti užmokesčiai, kurie turi būti sumokėti procese dalyvavusiems asmenims“. Ši nuostata taikoma išlaidoms, patirtoms asmenų, kurie, nebūdami proceso šalys, turi jame dalyvauti, kad galėtų teikti savo paslaugas, ir todėl patiria išlaidų.

Civilinio proceso kodekso 243 straipsnyje nustatyta, kad visų rūšių teismo procesuose ir visose instancijose išlaidas apskaičiuoja teismo sekretorius, susipažinęs su procesu ar skundu. Apskaičiuojant išlaidas neįtraukiami atitinkami mokesčiai, sumokėti už nereikalingus, perteklinius arba įstatymu nepatvirtintus dokumentus ir veiksmus, arba neapmokamos advokato sąskaitų, išrašytų atlyginimui sumokėti, dalys, kurios išsamiai neapibūdintos ir kuriose nurodytas atlyginimas nesusijęs su byla.

Teismo sekretorius advokatų ir kitų specialistų, kurių atlyginimas neskaičiuojamas pagal įkainius ar kainoraštį, atlyginimo sumą sumažina, jeigu reikalaujama suma yra didesnė už trečdalią teismo proceso sumos ir nebuvo paskelbta, kad šalis, iš kurios priteista sumokėti išlaidas, piktnaudžiavo procesinėmis teisėmis. Taip pat neįtraukiamos teismo procesų ar bylų išlaidos, kurias laimėjusiai šaliai aiškiai nurodyta apmokėti pagrindinėje byloje priimtu sprendimu dėl išlaidų.

Vertėjų žodžiu ir raštu išlaidų atlyginimas

Oficialaus įkainio, pagal kurį mokama už prisiekusiųjų vertėjų atliktus vertimus raštu ir žodžiu, nėra. Prisiekusieji vertėjai laisvai nustato užmokesťį, kurį turi imti už savo vertimus, tačiau taikomus įkainius privalo pranešti vertimų biurui ir atitinkamam vyriausybės poskyriui. Minėtus įkainius jie turi pranešti kiekvienų metų sausio mėnesį.

Susijusios nuorodos

[Ispanijos valstybinė mokesčių tarnyba / PVM](#)

[Susiję dokumentai](#)

[Ispanijos ataskaita apie išlaidų skaidrumo tyrimą](#) (640 Kb)

Paskutinis naujumas: 17/01/2024

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.